

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 — —
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczá u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 3.

Gazdasági egyesülés.

(K. Ö.) A Bánffy-kormány bukásával még nem értük el azokat a célokat, a melyeknek megvalósítását az ország közgazdasági állapota szükségképpen megköveteli.

Olyan országban, mely természeténél fogva a mezőgazdaságra van utalva, nagy politikai tévedés volt az ipari és kereskedelmi érdekeknek oly nagy fontosságot tulajdonítani, mint azt a merkantil teóriákkal szaturált államférfiaink tették. Igaz, hogy az Ausztriával kötött gazdasági kapcsolat komplikálja, de nem lehetetleníti a megoldást, — az ország gazdasági tényezőinek harmonikus összműködését.

A politikai tévedés azonban politikai hünné fajulna, ha a rendszer fentartói az eddig követett iránynyal szakítani nem akarnának. Mert lehet valaki agrárius, vagy merkantilista, már annyit csak be kell látnia, hogy egy oly iparágnak, mely az összlakosság 75%-át foglalkoztatja, előkelő helyet kell biztosítani az ország állami és társadalmi életében.

Már pedig lehet-e állítani, hogy állami és társadalmi életünk alapját a földművelés képezi?

A merkantilizmus, ahol csak hatalomra vergődött, mindenütt ellentétbe helyezkedett az agrár törekvésekkel. A kor gazdasági küzdelmeinek ez a szignaturája. Ez alól mi sem lehetünk kivételek. Ahe-

lyett azonban, hogy a nemzeti termelés jogainak biztosítása érdekében az agrár és az ipari érdekeket összeegyeztetni iparkodtunk volna, mindenképpen nyomtuk a földet, hogy a tőkét a közgazdasági küzdelemben diadalra segítsük.

Egész közéletünk ennek szomorú nyomait viseli magán. A föld elvesztvén gazdasági és szociális jelentőségét, közéletünk a bankok és iparvállalatok büróiba vonult. Nemzeti ideálok varázsa megszűnt létezni. Ami az elméket és szíveket átjárja, az a pénz fruktifikálása, mely nemzetközi jellegénél fogva idővel letördelte nemzeti hagyományainkból mindazt, a mi szent és sérthetetlen volt. A politikai vezetés összekapcsolódott a gazdasági vezetéssel és minél szorosabbra vált az összeköttetés, annál több panamát jegyeznek fel történelmünk szomorú lapjai. Az üzleti tisztességtelenség oly elfajulásának vagyunk tanúi, mely méltán megdöbbeníti a haza jövőjéről szíven viselő hazafiakat. Az erkölcsi korlátokat ledöntötte az arany borjú.

Szomorú következményei azon helytelen közgazdasági politikának, mely a tőkét a föld jogaival szemben diadalra segítette.

Lesz-e államférfiainkban annyi politikai érzék és annyi hazaszeretet, hogy függetlenítsék magukat a merkantilizmus szuggerálta dogmák alól? — azt a jövő fogja megmutatni.

Annyi bizonyos, hogy állami és társadalmi életünk érdekében szükséges megteremtteni azt az alapot, a melyen az igazi

nemzeti közgazdasági politika képviselői — tekintet nélkül politikai pártállásukra — találkozhatnak, mely alapon minden közgazdasági kérdésnek czélszerűsége, vagy czélszerűtlensége kizárólagosan csak a nemzeti szempontoktól van függővé téve. Ha a most végbe ment politikai változások nemcsak személyi, hanem némileg rendszerváltozást is jelentenek, akkor remény van arra, hogy fenébbi követelésünk gyakorlatilag abban nyer megoldást, hogy a közgazdasági küzdelemben egyforma mértékkel mérünk a mezőgazdaságnak, úgy mint az iparnak és kereskedelemnek.

Ennél többet a mezőgazdaság soha sem követelt. Ennek érdekében szükséges a gazdasági egyesülés a nemzeti közgazdasági politika talaján.

Bánffy ellenzéke. A napokban valamelyik lap tréfás hangú cikkkel közölt, amelynek az volt a tenorja, hogy báró Bánffy a szabadelvűpárt egy töredékével ki akar lépni a pártból, hogy azzal az ellenzékbe menjen. Ugyancsak tréfás hangon volt megírva, hogy Perczel Béninek egy listát mutatott, a mely 140 képviselő nevét tartalmazta. Arra kérte Perczel Bényt, hogy jelölje ki a listában azokat, akikre számíthat. Perczel Béni a listából 130 nevet törölt, a többi 10-re vonatkozólag azt mondta, hogy nem tudja, milyen magatartást követnek ebben az esetben. Bánffy magához vette a jegyzéket, de Perczel Béni újra visszakérte és még egy nevet törölt t. i. a saját nevét. Ugyanakkor a M. E. L. azt írta, hogy Bánffynak elhatározott szándéka az ellenzékbe menni, ha sikerül neki követőket találnia, vagy pedig ellenkező esetben a főrendiházban megy. Teljesen intim forrásból azt az értesítést kap-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az őrangyal.

Irtá: Gosztonyi Jenő.

Az uzorás kaján vigyorgással zsebre-gyűrte a váltót és néhány ropogós, kékhasu bankót Akos felé nyújtva, pöffleszkedő göggel mondá:

— Csak Nagyságodnak szolgálók ily olesó kamatra, mások hatszor ennyit fizetnek. De azért bizalommal méltóztassék hozzám fordulni, akármily magas kölcsönre lesz szüksége.

A gondtalan világi pedig szórakozottan nyult a pénz után és az összeget hanyag mozdulattal chagrin börtárczája mélyébe rejtve, megnyomta a csengő-gombot.

Az inas, ki az ajtónál fülelve leste az odabenn történeteket, némi zavarral lépett be és fátyolozott hangon kérdé:

— Parancs?

— Kocsit hozass!

A tőzsér rögtön észrevette, hogy ez kitasítás gyengédebb formában és kalapja után nyult. Tettetett alázatossággal mélyen meghajlotta magát és az ajtóból még egyszer visszafordult.

— A másik váltó két hét múlva lejár, emlékeztette Akost.

— Tudom, — felelé amaz szárazon.

— De azért nem tesz semmit, majd meghosszabbítjuk. Tetszik tudni ugy, egy kis javítással.

Es jelentősen hunyorítva, kibukácsolt az ajtón.

A könnyelmű fiatal ember, ki csak az imént is éppen kétszeresét írta alá a kölcsönbe vett összegnek, elérte a célzást. De mintha közönyös lenne előtte, hogy miről van szó, rágyújtott egy karvastagságú Bock szivarra és még egy utolsót vetve a tükörbe, ő is kifelé indult. A miniszteri tanácsosokhoz készül látogatába és szüksége volt némi pénzre, mert előkelő társaság szokott ott összegyűlni csüdesre.

És a puha ülésbe kényelmesen belevágva magát, hidegen tekintett jobbra-balra, mintha nem is érdeklődésből szemlélné az utca közönségét, hanem csak megszokásból.

Kocsija elrobogott a nehézkesen lépkedő uzorás mellett is, ki sunyi, fondorkodó pillantást vetett utána és tekintetével követte a míg csak el nem tévesztette szem elől. Akkor aztán sikerült műve fölött önelégülten mosolygott.

Igy szokta ő mindég, ha valakin eret vág. Különösen mikor olyan biztos a pénz, mint a Torbágyi nagyságos urnál. A képviselői fizetésére ugyan nem sokat számíthat, mert a hitelezők hada azt lefoglalná százszorosan is, ha arra kerülne a sor, hanem édes anyjának bácskai birtokára. Az öreg asszony inkább utolsó fiúját is feláldozza, mintsem a fia valamiben hiányt szenvedjen és pazar szenvedélyeit ne oly szeszélyes előkelőséggel üzze mint többi barátja.

De a vén uzorás ez egyszer rajlavestett.

Röviddel amaz éjszaka után, mikor Akos a tanácsoséktól jövet pénzt utolsó forintjáig elvesztette a klubban, édesanyja szívzselhűdésben meghalt. A Házban valami unalmas törvényjavaslatot tárgyaltak, de a kormánypárt tagjainak az elnök meghagyásából jelen kellett lennie a szavazásnál és Torbágyi, ki csökönyös következetességgel helyeselte az előadó szürke, szintelen beszédét, épp ott kapta meg a halálhírt.

Mikor megtörtén, sápadtan visszaérkezett, a pályaudvaron fogadta a hirhedt uzorás. Kellően hírek jutottak ugyanis fülébe, melyek arról regéltek, hogy Akos öröksége az utolsó hónapok óta már csak papíron létezik, minthogy a birtok és falusi kastélyuk adóssággal tul van terhelve.

A fájdalomban résztvevő ismerősök, jó barátok sokaságától azonban nem férközhetett hozzá. Lázás nyugtalansággal töltötte az éjszákát és másnap reggel már ágyban akart Torbágyival beszélni.

Az inas azonban megakadályozta.

— Még alszik a nagyságos ur.

— Az mindegy. Nekem nagyon fontos beszélni valóm van vele, a mi nem tür halasztást.

— Ha még oly fontos is, álmában akkor sem zavarhatom.

Az uzorás nem találta nyugtát és idegesen tipegett a puha, süppedékes szőnyegen.

— Szörnyű bajban vagyok.

— Ugyan — csodálkozott János — és mi lehet az kérdezősködött tovább. Ő már akkor bőven értesülve volt a zavaros anyagi

juk, hogy mindkét említett közleménynek volt alapja. Bánffy tényleg adott át Perczel Béninek egy névjegyzéket, amelyen 140 képviselő neve állt. Ebből Perczel 102 nevet törölt s a többi 38-ra megjegyezte hogy ezeknek ily irányú intencziójával nincs tisztában. Minthogy azonban most már kiderült és kétségelenül nyilvánvalóvá lett, hogy Bánffy ezek közül egyetlen egy sem fogja követni és ha az ellenzékbe akar menni, nem lesz pártja, megmarad másik szándéka mellett, hogy bevonul a főrendiházba. Ez volt a kiindulási pontja annak, a mit tegnap táviratban közöltünk, Bánffy a király főudvarmesterré nevezi ki, a mely czímen a volt miniszterelnök a főrendiházba kerül.

Belépés a szabadelvű pártba. Dr. Kemény Pál, a zirczi kerület pártonkívüli képviselője ma belépett a szabadelvű pártba.

A nemzeti párt immár hivatalosan nem létezik, a mennyiben köztudomás szerint tegnap este országos értekezleten kimondta a feloszlást, illetőleg a kormánypárthoz való csatlakozást; de azért a párt képviselő tagjai ma még nem tartoznak a szabadelvű pártba és értesülésünk szerint belépésüket csak holnap este fogják a szabadelvű klubnak bejelenteni. Erre az elhatározásra főleg gróf Apponyi távolléte adott okot. Apponyi ugyan táviratilag felhatalmazta Szentiványi Árpádot, hogy az ő belépését jelentse be, de ennek daczára be akarják várni Apponyi hazajövetelét, mert a képviselők azzal nincsennek tisztában, hogy testületileg vagy egyenként vonuljanak-e be a kormánypártba és a mennyiben az utóbbira határoznak el magukat, azt akarják, hogy gróf Apponyi lépjen be elsőnek. Csak arra az esetre, ha Apponyi holnapra nem jönne el, akkor korporatíve vonulnak be és a távirati meghatalmazás alapján Apponyi belépését is bejelentik. 23 évi fennállás után megszűnt a nemzeti párt és látszólag belevegyl a nagy kormánypárti táborba; tényleg azonban a bevonulás azt jelenti, hogy ők most kormányképesek, hogy a kabinet rekonstrukciójánál ők jutnak a megüresedő tisztségekhez és hogy a legközelebbi kormányt ők fogják alkotni. Egelőre közreműködnek Széll Kálmán politikájának megvalósításában és ezt, előjelek szerint — őszinte és utógondolat nélkül fogják cselekedni.

A bihari generális és a pártegyesülés. A »E. H.« írja ily czímen a következőket: Amikor hire jutott Nagyváradon, a Tisza Kálmán örökös kerületébe, annak, hogy Széll Kálmán lett a miniszterelnök, a nemzeti párttal való egyesülés jelszavával: a nagyváradi

szabadelvű párt vezetői gondolkozóba estek. Vajjon mitévő legyenek? Össze is gyűltek hamarosan és tanakodtak. Volt olyan is, aki e bizalmas körben azt indítványozta: ellene kell nyilatkozni a pártegyesülésnek. Helyeselték. Volt aki ezt indítványozta: be kell adni a derekunkat s üdvözölni a Széll-kormányt. Ezt is helyeselték. A tüzoltó-főparancsnok erre azt indítványozta: kérjük meg Tisza Kálmánt, mi legyen a véleményünk? Ezt leginkább helyeselték és így határoztak s levelet is irtak Tisza Kálmánnak. Most már mi is kíváncsiak vagyunk a nagyváradi szabadelvű párt véleményére.

A megtörtént fuzió.

Az egész ország feszült figyelemmel várta a nemzetipárt határozatát a fuzió ügyében és örömmel s egyszersmint néma megilletődéssel fogadta az eredményt, mert azon hittel vagyunk eltelve, hogy e párt fölhasználása épít, a nemzeti Magyarországot építi ott, ahol erre alkalma van s eszközök állanak rendelkezésére — a kormánypártban.

A magyarországi sajtó a következőket írja a *fiat accompliról*.

A volt nemzetipárt hivatalos lapja a »Házánk« így ír:

«A nemzeti pártnak e ténye szükségképeni következménye annak a nagy politikai és közéleti átalakulásnak, a melyet Széll Kálmán miniszterelnök tegnapi programja nemcsak hogy körvonalában, hanem részleteiben is megrajzolt. Az elhatározást ki okolhatná meg fényesebben, mint azt Horánszky Nándor az országos értekezleten nagyszabású beszédében tette. És az az egyhangú szentesítés, melylyel az országos értekezlet határozattá emelte, a legpregnansabb kifejezése annak, hogy a politikai élet legtermészetesebb fejlődésének a következménye az, hogy a párt, a mely az ő eszményeinek, a törekvéseinek megvalósítására a garanciákat megtalálta, kötelességét teljesíti, amikor az ellenőrzés teréről az alkotások mezejére megy át.»

Német nyelvű hivatalos lapja a »Bud. Tagbl.« a következőket mondja:

Magától értetődik, hogy a nemzeti párt nem igényelhet magának kivételes állást a kormánypártban, de a nemzeti párt jelei, kik évek óta diszei a képviselőháznak: egy Apponyi, Horánszky, Hódossy, Gullner személyük egész súlyát viszik be az új pártba. Midőn Apponyi három óriási beszédjében a nemzeti párt elveit kifejtette, csak gunyt, rágalmat, gyanúsítást aratott s azt mondták, hogy mindez kivihe-

tetlen. És most az udvartartás részben realizálva, a magyar katonai akadémia megteremtve, a kiegyezésnek a nemzeti párt szerinti magyarázata Széll által elfogadva. Széll programjának detailjait tekintve még ott találjuk a közigazgatási reformot, a Katholikus autonómiát, az agrár politikát, a szolgálati pragmatikát, a kuriai bíraskodást és az ipar és kereskedelem támogatását és számos más kérdést, melyeket a nemzeti párt nemcsak felvetni, de népszerűsíteni is tudott s melyek most győzelmesen kerültek ki a küzdelemből, ámbár számtalanszor leszavaztattak.

A »Budapesti Hiriap«, mely saját különleges politikai hitvallása mellett a nemzeti párttal rokonszenvezett, a következőket írja:

»Alig mutathat föl az alkotmányok történetje még egy példát arra, hogy egy ideális törekvésű párt, szemben a legsivárabb és legkönyörtelenebbül szervezett párturalommal husz éven át ki tudott volna tartani egy reménytelennek és céltalannak látszó küzdelemben. Soha tisztább lélekkel több gunyt, gyanúsítást, bántalmat és kisebbitést e földön el nem viseltek, mint Apponyi Albert és társai. Egy isteni adománya, emberek irigységére méltó adománya van Apponyinak: a szó hatalma. Volt idő, mikor guny és neveltség tárgyává tették s ezt jelölték annak, ami őt alkalmatlanná teszi a haza komoly szolgálatára. Hitében, meggyőződésében, öszintességében, politikai jelleme megbízhatóságában számtalanszor meggyanusítva; összekötéseiben, hűveiben, barátaiban, választóiban cinikusán megüldözve; a koronánál megrágalmazva: itt állt és ifjúságából kilépve, küszöbén annak, mikor behavazódik a férfiú feje: megnem rendülve hirdette ideálját.

És a végső tusában az ideál győzött és ma ő és társai, méltón, önzetlen és eszmélyi pályafutásukhoz, leteszik a fegyvert, szolgálni készek a győztes ideált, de nem kérnek osztályt a hatalomban. Impozáns, megható és fölemelő volt a nemzeti párt mai országos gyűlése.»

Az »Alkotmány«-ban *Rakovszky* István képviselő a következőket írja:

«Helyesen cselekszi. Elvi különbség közöttük nincsen, hisz a nemzeti párt elveit kisajátította a tisztelt kormánypárt és azon élőködött egy évtized óta. Helyesen teszi, ha elvei után megy. Így legalább ellenőrizheti és befolyást gyakorolhat arra nézve, miként viszik keresztül és valósítják meg ezeket. Hivatlanul nem jön. Székfoglaló beszédjében a miniszterelnök a legelőzékenyebb formában meghívta. Nyomatékosabbá tette még az a kijelentése, hogy a szabadelvű párt politikája «az enyém is volt úgy, ahogy magamat azzal azonosítottam.» Amiből azt lehet joggal kimagyarázni, hogy ő nem azonosította magát mindazon ténykedésekkel, melyek a Bánffy-Tisza-rendszer háziszereire tartoztak.»

Az »Egyetértés« így ír:

»A magunk részéről helyeseljük azt, hogy a nemzeti párt belép a szabadelvű pártba. Helyeseljük, hogy nem várta meg azt az időpontot, a mikor ezt a lépést formális fuzió mellett teheti vala meg. Semmi ok sem volt arra, hogy várokozzék. Ha ellenzéken marad, a mellett, hogy elvek nélkül parlamenti szereplése igen szánalmas lett volna s a mellett, hogy csak zavarta volna a parlamenti pártviszonyokat: attól is félnie lehetett, hogy az események valamely váratlan fordulata megváltoztatja a viszonyokat s lehetetlenné válik nemcsak a fuzió, hanem az is, hogy a kivitt diadal jelszavával vonuljon be a szabadelvű pártba.»

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

B u d a p e s t, március 3.

A képviselőház mai üléséről tudósítunk a következőket jelenti:

Blaskovich Sándor szavazata.

A mai napirend már érdemleges munkát hirdetett. De ezt megelőzőleg egy jelentéktelen incidens történt.

A jegyzőkönyv hitelesítése után felszólalt *Zmeskál* Zoltán s kifogásolta, hogy az elnökválasztáskor a jegyzők nem vettek figyelembe egy szavazólapot, amelyen *Blaskovich* Sándor *Gajári* Ödönre, mint első alelnökre és báró

helyzetéről, melybe ura jutott és hála a fogyasztóknak: markába nevetetett anélkül, hogy a tözsér észrevette volna.

— A nagyságos urnál elvesztettem a pénzemet.

— Hogyan? hisz ez lehetetlen.

— Bár az volna János! Akkor mindjárt adnék magának száz forintot.

— Kezet rá!

— No ne siessen úgy, nem szeretem a dolgot elhamarkodni. De ha valaki biztosítana arról, hogy a pénzem megkapom, annak adnék ötven forintot.

— Én biztosítom — ravaszkodott az inas

— Maga, mit maga! Bár úgy ne lenne az a pénz elveszve, mint a a hogy el van veszve. Hanem ha az egészet megkapom János, akkor adok magának, becsületesemre — tíz forint borra-
valót!

— Tartom — nyújtá kezét fraternizáló kedvében a fiu.

A vén uzsorás belécsapott a nyitott tenyérbe. Hálából az inas úgy megszorította kezét, hogy feljajdult belé.

Hanem azt a tíz forint borra-
valót nem kapta meg János.

Mert a hitelezők követeléseit, a kik eleve betábláztatták az ingatlanokat, utolsó krajczárig kifizették. Csak éppen ezért nem. Nosza rajta! tüstént a hogy értesült erről, szaladni akart agyafurt ügyvédjéhez, a kivel egy követ fujt.

Az eljárást mégsem foganatosíthatta. Mikor pénzzesszekrényébe nyúlt, hűledeztve látta, hogy a váltókat ismeretlen kéz eltüntette. Hi-

vatalából, megvesztegetés ürügye alatt, elcsapta a főembereit és utánuk egyenként a többit is. De a tettes csak nem került elő.

Pedig ott élt házában és kedvence volt neki is. A szerény, okos, magát mindenben feltaláló nevelő, Pataky Ella még az ő vonzalmát is megnyerte ügyességével és találkonyságával.

Az asztalnál pedig minden ügyes bajos dolgát fel szokta fedezni és így tudta meg a leány hajdankori eszményképének, a fiatal képviselőnek rövid lejárata adósságait. A bácskai faluban, hol ő a tanítónak volt leánya, sokszor boczorogtak ők ketten karonfogva, ha egymáshoz mentek játszani.

Az persze régen volt. Még gyermek volt mindkettő. De azért a szerelem, mely oly régen lobbot vetett a kis lány szívében, még most is égett, olthatlan lánggal.

Az előkelő, fásult férfiú régen ellejtette őt és képe már halavány körvonalában sem él szívében . . .

És Torbágyi, míg szobája szőnyegén kimért léptekkel sétál végig, gyakorta elmereng rajta, hogy vajjon ki akadályozta meg a vén pióczát abban, hogy őt az anyagi bukás örvényébe sodorja? Bizony a véletlen. De hogy kinek a képében, azt nem is sejtí. És nem is gondolkozik rajt sokáig. Ez az egyetlen, mit fölöslegesnek tart. A törvényhozásban csakugy mint másutt . . .

Aztán megnyomja a csengő-gombot.

— János, hozass kocsit: ma a tanácsosékhoz vagyok hivatalos!

Bánffy Dezsőre, mint második alelnökre szavazott.

Perczel Dezső elnök azt felelte, hogy a szavazás és összeszámlálása teljesen rendben ment végbe. Azt a szavazó lapot azért nem említették a jegyzőkönyvben, mert nem szokás azokat felsorolni, akik csak egy-két szavazatot kaptak.

Ezután hitelesítették a jegyzőkönyvet.

Törvényjavaslatok benyújtása.

A napirend előtt Széll Kálmán miniszterelnök visszavonta a volt kormányhoz az Ausztriával való gazdasági viszonyok szabályozásáról s az 1898. t. cz. meghosszabbításáról szóló tvjavaslatát s a helyett s változott viszonyoknak megfelelőleg újabb tvjavaslatot terjesztett be s kérte, hogy ezt nyomban az indemnitati, a véderőjavaslat s az újoncz megajánlásról szóló törvényjavaslat tárgyalása után vegye elő. A Ház ilyen értelemben határozott.

Lukács László pénzügyminiszter kijelentette, hogy visszavonja a volt kormány javaslatát a horvát provizoriumról, az 1897. és 1898. évi közösügyi kiadásokhoz Magyarország részéről fizetendő s azok helyett két újabb javaslatot nyújt be.

Következett a napirend:

az indemnitati tárgyalása.

Naményi Ambrus előadó csak pár szóban ajánlta a javaslat elfogadását.

Kossuth Ferenc visszavonja az indemnitáshoz november havában benyújtott indítványát, mely azt ajánlja, hogy a Bánffy-kormány indítványt ne kapjon. Az ex-lex állapot megszüntetését a függetlenségi párt nem akarja késleltetni, azért csak röviden kijelenti pártja nevében, hogy az indemnitást elvi okokból nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Rakovszky István a néppárt nevében jeleníti ki röviden, hogy az indemnitati politikai okból nem szavazza meg.

Elnök az általános vitát bezárja.

Most érdekes jelenet következik: a szavazás. Mikor az elnök felszólította azokat, akik a javaslatot megszavazzák, fölállott — majdnem az egész Ház. A volt nemzetipárt már a kormánypárttal szavazott. Csak a szélsőbal és a néppárt maradt ülve.

Most sorra kerültek a benyújtott ellenjavaslatok és határozati javaslatok, amelyek legtöbbje idejét multá. Az Apponyi által benyújtott határozati javaslatnál

Horánszky Nándor szólalt fel, hogy a hátralevő indítványokat ne is bocsássák szavazásra.

Elnök: A házszabályok szerint csak az indítványt tevők visszavonása esetén lehet a szavazást mellőzni.

Horánszky: A hat. javaslatot én is aláírtam s így azt visszavonom.

Mezei Mór is visszavonja hat. javaslatát, mely a Bánffy-kormányhoz bizalmat akart szavaztatni.

A részletes tárgyalás során az 1. §-nál **Lukács** László pénzügyminiszter kéri felvenni a szakaszba azt, hogy az indemnitás április végéig terjed.

Felmentés az ex-lexért.

A 3-ik §-nál:

Lukács László pénzügyminiszter módosított új szakaszt ajánl, melynek az a célja hogy az ex-lex állapotért a felmentés megadassék s a törvényesség folytonossága tartassék meg január elsejéig terjedő visszaható erővel.

Barabás Béla a függetlenségi párt nevében kijelenti, hogy a felmentést nem adhatja meg a kormánynak. Sérlemesnek és törvénytelennek mondja az adó utáni késedelmi kamat szedését. Febr. 15-ikétől rendelte el ezt a pénzügyminiszter s ez ellen hat. javaslatot ad be, hogy a késedelmi adók márczius végéig ne szedessenek.

Pader Rezső a néppárt nevében nyújt be hat. javaslatot, mely szerint a késedelmi kamata törvény életbeléptetése után tíz nap mulva szedendő csak.

Horánszky Nándor röviden kijelenti, hogy a felmentést nem adja meg a kormánynak, de a miniszter másik javaslatához, mely a törvényt visszaható erővel ruházta fel, hozzájárul.

Sima Ferenc nem tartja elégnek a Pader által ajánlott tíz napot, hanem Barabás javaslatát pártolja, hogy t. i. a polgárság egy bizonyos időn belül felszólíttassék adója megfizetésére. Különben bizalmatlansággal viseltetik a miniszter iránt, egyrészt az ischli klauzula, másrészt az ő régi provokáló viselkedése miatt.

Makfalvy Géza nem járul Barabás javaslatához, hanem azt a módosítást adja be, hogy azoktól nem lehet kamatot szedni, akik az indemnitati megszavazásáig nem fizettek adót. (Helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter Simával ellentétesen azt tartaná szomorúnak, ha az adófizetést visszahatólag nem kellene teljesíteni. Kijelenti ha a törvényt visszahatólag érvénytelen szavazzák meg, akkor igenis lehet késedelmi kamatot szedni.

Kiáltások a szélsőbalon: Itt a lóláb!

Lukács: Hogy az állampolgárok minden kötelezettség alól felszabadíttassanak az ex-lex időre nézve, az nem lehetséges. Az állam köteles fizetni a hadsereget, nem dobhatja az utcára a betegeket. Az adófizetésbe nem állhat be hűség.

Zmeskál: Adót fizetünk, de késedelmi kamatot nem!

Lukács: Az államnak igenis joga van az ex-lex időre nézve is a törvényadta járulékok követelési.

Kubik Béla: A bíróság nem itéli meg.

Lukács: Az csak a közegek tévedéséből történhetett, hogy az adót az ex-lex alatt végrehajtás útján szedték. Ő e tévedéseket szívesen reperálja. Horánszkynek azt a kérését, hogy a szakasz fölött való szavazás ketté osztassék, elfogadja. A beadott más módosítások elvetését kéri.

A többség — a szélsőbal és a néppárt kivételével — elfogadta a miniszter új szakaszát, de a felmentésre vonatkozó részre nem szavaztak rá a volt nemzetiek és a volt dissidensek.

A Barabás és a Pader-féle hat. javaslatokat elvetették. A Barabásra részavazott kilenc volt nemzetipárti is, **Idánka** Oszkár kivételével. Ezzel elesett a Makfalvy pótmódosítása is. Elvetették a Szalay módosítását is.

Holnap a két katonajavaslat kerül tárgyalásra s az indemnitati harmadszori olvasása.

Benyújtott törvényjavaslatok.

Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésén a gazdasági kiegyezésre vonatkozó következő törvényjavaslatot nyújtotta be, miután az 1867. évi XII. t. cz. alapján a javaslat szerint **az önrendelkezés állapota állott elő:**

Törvényjavaslat az 1898. évi XV. törvényezikkek némely intézkedései hatályának fentartásáról.

Mint hogy a magyar korona országai és a birodalom-tanácsban képviselt királyságok és országok között az 1867. évi XII. törvényezik 61. §-a szerint vám- és kereskedelmi szövetség nem jött létre, az 1867. évi XII. törvényezik 58. §-a alapján és értelmében, amely szerint a magyar korona mint fejedelem többi országaitól jogilag különálló országok saját felelős kormányuk és törvényhozásuk útján intézkedhetnek és vámvonalak által szabályozhatják kereskedelmi ügyeiket, a magyar korona országaira nézve az önálló vámtérület jogállapota állott elő.

Mint hogy továbbá az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítása, valamint az ezzel összefüggő ügyek iránti törvényjavaslatok az 1898. évi I. törvényezik 385. §-ában megállapított határidőn belül a monarchia mindkét államának országgyűlései elé terjesztették, de ott eddig el nem intéztettek, ezekre az ügyekre nemkülönben a vám- és kereskedelmi viszonyokra nézve és pedig az utóbbiakat illetőleg az 1867. évi XII. törvényezik 68. §-a alapján, amely szerint »az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja és minden jogai e részben sértetlenek maradnak« rendeltetik amint következik.

Az 1898. évi I. törvényezik I. §-ában megállapított feltétel megállapítása mellett.

I. az 1898. évi I. törvényezik I. §-ának 1. és 2. pontjában és a 3. pont első bekezdésében foglalt rendelkezések hatálya 1899. évi december hó 31-ig változatlanul fentartatik.

1 pontjában megjelölt nemű mindazon cukortermelvények, a melyek folyó évi január hó 1-étől a jelen törvény kihirdetése uapjáig terjedő idő alatt valamely cukortelevélről egy cukor tartására rendelt szabadraktárból 100 klgr. tiszta súly után 11 forint fogyasztási adó lefizetése vagy hitelezése mellett elszállítatik, minden 100 klgr. után a pénzügyminiszter által

2. ugyancsak változatlanul fentartatik 1899. évi december hó 31-ig az osztrák-magyar bankot cselekvőleg illető eredetileg 800 millió forintot tevő államadósság tárgyában az 1877. évi XXII. alapján kötött egyezmények I. és II. cikké, III. cikkének végrehajtásával bedig egy évvel elhalasztatik.

2. §. Az 1898. évi I. t. cz. I. §-ban megállapított feltétel mellett 1898. évi XV. t. I. §-nak rendelkezései a törvényhozás további intézkedéseig változatlanul hatályban maradnak.

3. §. Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az osztrák-magyar bank szabadalmának az I. §-ban foglalt meghosszabbítása folytán szükséges egyezményt az osztrák-magyar bankkal megköthesse.

4. §. A jelen törvény kihirdetése napján lép életbe és hatálya kiterjed mindazon intézkedések érvényére, a melyek a jelen törvényben szabályozott ügyekre vonatkozó tényleges állapotok fentartása érdekében a folyó év január 1 óta tétettek.

Az 1888. évi XXIII. t. cz. I. szakaszának rendeleti uton meghalározandó módon befizetendő kétforintnyi pótdadó alá esnek.

5. §. Az I. §-ban foglalt egyes rendelkezések elvesztik hatályukat 1899. december 31-ike előtt is, mihelyt a jegybank ügye és az ezzel összefüggő kérdésekre, nem különben az I. § szerint szabályozott többi ügyre nézve végleges törvényhozási intézkedés lép életbe.

Az 1898. I. törvényezik 3. §. 4., 5., 6., bekezdésében foglalt intézkedések érvényüket a jelen törvény hatályának tartama alatt is megtartják.

A jelen törvény végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapest, 1899. márczius 2.

Beadja:

Széll Kálmán.

A kvóta provizoriumról a következő törvényjavaslat szól:

Törvényjavaslat az 1897. és 1898. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről:

1. §. A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által az 1897. és 1898. évi közösügyi póthitelkép megszavazott 30.646.030 frtból a magyar korona országait terhelő részként 9.622.853 frt 42 krt fizethessen a közös pénzügyminiszternek

2. §. Az előző szakaszban megjelölt kiadásból 146.333 frt 42 kr az 1898. évi VI. törv. cz. 2. §-ának »A. Rendes kiadások« IV. fejezete, 9.476.520 frt pedig »B. Rendkívüli kiadások a.) Átmeneti kiadások« I. fejezet, 1. czime alatt számolandó el és az egész 9.622.853 frt 42 krtnyi összegből 4.912.853 frt 42 kr a pénztári készletekből, míg a fennmaradó 4.710.000 frt a közös aktívákban fedezendő, mely utóbbi összeg mint »Rendkívüli közösügyi bevétel« az 1898. évi VI. törv. cikk 3. §-ának B.) »Rendkívüli bevételek« külön fejezete alatt számolandó el.

3. §. Ennek a törvénynek a végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapest, 1899. évi márczius hó.

Lukács László s. k.

m. kir. pénzügyminiszter.

Végre a horvát pénzügyi kiegyezésről szól a következő javaslat, mely egyszersmlnt felmentést kér az ex-lex állapotért:

Törvényjavaslat a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény bezzikkelyezéséről szóló 1889. XL. törvényezik határozatainak érvényben tartásáról.

1. §. A Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény bezzikkelyezéséről szóló 1889. évi XL.

törvényzikk határozatai az 1899 évi december hó végéig terjedő időre érvényesek.

2. §. Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba.

Mindazon intézkedések, a melyek az 1889 évi XL. törvényzikkal becikkelyezett pénzügyi egyezménynek megfelelően 1899. évi január hó 1-seje óta tétettek jóváhagyatnak.

A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapesten, 1899. évi márczius hó.

Lukács László, s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

Öt forint miatt felfedezett gyilkosság.

— Feljelentette a saját fiát. —

Egy igen érdekes s főleg jogi szempontból kiváló ügynek a tárgyalását kezdte meg tegnap a büntető törvényszék egyik tanácsa, *Millye Gyula* kir. táblai bíró elnöke alatt.

Érdekes az eset főleg azért, mert 12 évvel ezelőtt történt a bűntény elkövetése s a szereplők, akik akkor még ugyszólván gyermekek voltak, ma már meglelt nagy emberek, akikről senki sem gondolta soha sem, hogy egy embernek kioltották az életét.

A dolog 12 esztendeig titokban is volt, nem tudott arról senki sem, azt a bizonyos gyilkosságot már el is felejtették s joggal azt lehetett hinni, hogy a tettesek soha sem kerülnek meg, míg végre a mult év őszén a poros akták egy véletlen eset folytán kikerültek az irattárból s a vizsgálat újból megindult s a tettesek megkerültek.

És ez a véletlen körülmény az, ami még érdekesebbé teszi az esetet s ez az, hogy az egyik tettesnek az apja jelentette fel az esetet felhevültségében, amikor egy izben fiával 5 frtra nézve eltérő véleményen volt. E nélkül talán soha sem derült volna ki a dolog.

Jogilag pedig azért érdekes az eset, mert be lehet bizonyítani azt, hogy itt csak halált okozott súlyos testi sértésről, vagy ha szimpla ember ölésről van szó, úgy a dolog már elévült, ha azonban a szándékos emberölésben mondják ki a vádlottakat bűnösnek, úgy még nem évült el a dolog s a vádlottak büntethetők.

Erről a végtárgyalásról s magáról az esetről a következőket írja tudósítónk:

Még 1886 szeptember 12-én történt, hogy az okányi csősz a felesége egy kukoricza földön vérben fagyva, holtan találta.

A csősz az előtte való este vacsora után eltávozott hazulról s reggelig sem tért vissza. A felesége délig nyugodt volt, csak délután lett nyugtalan s keresésére indult férjének, akit hosszas keresés után meg is talált.

A csősznek a feje be volt zuzva s ezen felül még több bot ütés nyoma látszott a testen.

A csendőrök a nyomozást meg kezdték, de ez eredményre nem vezetett, tartóztattak ugyan le többeket, de ezek mind igazolták hollétüket s így szabadon kellett őket bocsájtani.

A nyomozás évekig tartott, de soha nem találták meg az igazi nyomot, pedig a tettesek ott éltek a faluban s nem voltak mások, mint a falu legvagyonosabb embereinek a fiai, szám szerint hárman.

Hanem csodálatos véletlen következtében, a dolog a mult év végén, mégis napfényre jött.

A mult év novemberjének közepén két ember jelent meg az okányi község házában s ott előadták, hogy nekik panaszkodni van s mivel azt elintézni nem tudják, ide jöttek.

Nagy Imre dusgazdag okányi ember s a Lajos revü fia volt a két ember, akiknek az

volt a bajuk, hogy mindegyik azt állította, hogy a másik tartozik neki 5 forinttal s a kérdést eldönteni nem tudták.

A község házában is sokáig veszekedett az apa és a fiu s mikor az apa látta, hogy a fiát sehogy sem tudja meggyőzni, belenyult a lajbija mélyébe, kivette a pénzes zacskóját, oda vágta a fia elé az öt frtot ezzel a megjegyzéssel:

— *Nesze, itt van a pénzed, tedd el, de én elmondom azt is, hogy te voltál a Szabó Ferencz csősz gyilkosa.*

A jegyző s a jelenlévők kövé meredten hallgatták a rettenetes leleplezést s az öreg nem elégedett meg ennyivel, hanem rettenetes dühében elmondott mindent, amit az esetről tudott.

A dolog ilyenformán természetesen nem maradt annyiban, a csendőrök ismét megkezdték a nyomozást s a poros akták kikerültek s az öreg előadása alapján elfogták a három embert.

Igy derült ki öt forint miatt ez a dolog.

A három tettes a következő: az áruló apa fia *Nagy Imre*, aki most már maga is feleséges, igen jómódu okányi gazda, *Kerekes Lajos* okányi gazda és *Farkas Elek*, aki azóta elkerült a faluból s évekig csendőr volt, elfogatásakor pedig budapesti levélhordó volt.

A csendőrök s a vizsgálóbíró előtt mind a három ember *beösmérő* vallomást tett, elmondták a rémes esetet a következőkben:

A kérdéses este mind a hárman kint voltak a legelőn s szüleiknek lovát legeltették. Mikor a lovakat kiengedték közösen elhatározták, hogy az ősi szokáshoz híven elmennek a lovaknak tököst lopni az urasági földekre. A három fiu el is indult s felszedtek hat tököst s azt épen el akarták vinni, amikor megcsipte őket a csősz s tőlük zálogot követelt, mire mind a három fiu a szürét oda is adta.

Később azonban ezt megbánták s könyörgésre fogták a dolgot, kérték a csősz, Szabó Ferenczet, hogy a szürét adja nekik vissza, ezt azonban Szabó megtagadta.

Erre Farkas Elek indítványozta, hogy ne engedjék a szürjüket elvinni, mire a másik két fiu a csősz megátadta s a szürjüket elakarták tőle venni.

Mikor Farkas látta, hogy a társai a csőszsel nem bírnak, a nála levő vasas végű akáczfa bottal a csősz fejére akart ütni, az ütés azonban Kerekes fejét érte, akinek a fejét a vér elborította s megszedült. Farkas csakhamar észrevette tévedését, másodsorú sujtott s ezuttal jobban, amennyiben a csősz találta, aki rögtön összeesett.

Farkas ezzel azonban nem elégedett meg, a társaira mért ütést ki akarta pótolni, még kettőt sujtott, azután mert félték, hogy a csősz utánuk lö, elvették a fegyverét s eltávoztak.

Kerekes a kuthoz ment, megmosta a fejét s azután nyugodtan visszament társaihoz, akikkel reggelig kint volt a mezőn, amikor is a lovakat haza hajtották, de a dologról mit sem szölgáltak otthon.

Ifj. Nagy Imre és Kerekes Lajos életüknek a tizenkilencedik, Farkas Elek pedig a tizenhatodik évében volt akkor.

A csendőri nyomozatot annak idején sikeresen kikerülték, reájuk senki sem gyanakodott s az egész faluban hármójukon kívül a dologról senki sem tudott, csak évek mulva beszélték el szüleiknek.

A törvényszék előtt Nagy Imrét és Kerekes Lajost Szokoly Tamás, Fazekas Eleket pedig dr. Stocker József ügyvéd védi.

A tegnapi tárgyaláson az első két vádlott

a beismerő vallomást fentartotta, elmondták szépen az esetet azzal, hogy nekik nem volt szándékuk a csőszt megölni, s nem is tudták hogy meghalt, mert elvették a revolverét is, hogy őket ne bántassa.

A harmadik vádlott Fazekas azonban vallomását megváltoztatta, mindent tagadott, azt állítja, hogy az esetről jelen nem volt s ezt minden képpen beigazolni igyekezett.

A törvényszék mig kihallgatta a csősz özvegyét is, aki azóta férjhez ment Tibi Gergelyhez s aki 200 forint kártérítést kért két gyermeke számára.

A törvényszék az özvegy kihallgatása után a tárgyalást elnapolta s a vizsgálat kiterjesztését elrendelte.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATO.

Márczius 4. Közegészségügyi bizottság ülése a városházán d. u. 3 órakor.

Márczius 4. A zenekedvelők hangversenye a Csarnokban
Márczius 5. Az ügyvédi kamara közgyűlése a városházán d. e. 10 órakor.

Márczius 5. A szepítési egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor a Városháza nagytermében.

Márczius 5. Gazdasági előadás Mező-Keresztesen. Előadók: Abonyi Károly és Molnár Lajos.

Márczius 6. Együttes ülés a járda szabályrendelet ügyében a városházán d. u. 3 órakor.

Márczius 19. A hegyközség közgyűlése a városházán d. e. 11 órakor.

A pápa állapota.

A pápa ő szentsége állapotáról a következő távirati értesüléseket vettük:

Róma, márcz. 3. (10 ó. 15 p.) Az orvosoknak a pápánál tett délutáni látogatása fél 5 órától fél 6-ig tartott. A szokatlanul hosszú konzilium kissé nyugtalanította a melléktermekben összegyűlt személyeket, de az orvosok távozásukkor megnyugtatták őket. Mindazáltal a Vatikánban a pápa állapotát délután kedvezőtlenebbül ítélték meg, mint reggel.

A pápa hőmérsékletének azt a kis emelkedését, a melyet az este 6 órakor közzétett orvosi jelentés konstataált, annak jeléül tekintik, hogy még néhány napig fog tartani, mig a pápa betegségében döntő fordulat áll be. Általában remélik, hogy a krízis kedvezően fog lefolyni. Attól tartanak azonban, hogy a pápa gyors gyógyulását meg fogja akadályozni az, hogy a szent atya nem igen akar alkalmazkodni az orvosok rendeleteihez. A pápa, bizva erejében, nem akar olyan nyugodt maradni, a milyennek az operáció után okvellenül lennie kellene. Így délután, anélkül, hogy behívta volna komornyikját, minden segítség nélkül kétszer akart fölkelni az ágyból. Azonkívül a Vatikánba érkezett táviratok olvasásával foglalkozott. Talán ez az oka, hogy hőmérséklete kissé emelkedett. Az orvosok senkit sem eresztenek be abba a szobába, amelyben a pápa fekszik és csak azokkal a személyekkel tesznek kivételt, akik közvetlenül a pápa személyes szolgálatára vannak kirendelve. Azonkívül rendeleteik föltétlen teljesítését ajánlották a pápának ellenszegülése daczára. (Magy. Táv. Ir.)

Róma, márcz. 3. A Vatikánból közvetlenül kapott megbízható értesüléseink szerint a pápa hőmérséklete este 10 óra 30 perczkor néhány tized fokkal alább szállt. Általános állapota kielégítő. Ennek következtében Mazzoni dr., aki este a

Vatikánba készült visszatérni, nem ment oda, hanem csak holnap reggel teszi meg látogatását. Ezt megnyugtató jelnek tekintik.

Róma, márcz. 3. (Éjjel 10 óra 30 percz.) Remélik, hogy a Fisztula operációja nyomán támadt seb gyógyulása nélkül fog behegedni. A Szent atya azt mondta:

— Azt hiszem, nincs ok aggodalomra.

A pápa többször evett levest, tojást és vizes bort ivott. Egész nap óriási sokaság hullámozott a Vatikán felé. Az eddig érkezett táviratok számát 25,000-re becsülik.

Róma, márcz. 3. (Éjjel 12 ó. 55 p.) A Vatikánból jövő legújabb hírek megerősítik, hogy a pápa hőmérséklete alábbszállt. A Vatikánban nyugalom van.

Róma, márcz. 3. Martin atya, a jezsuiták generálisa ma Fiesoléból ideérkezett.

Aggasztó hírek.

Budapest, márcz. 3. (Saj. tud. táv.) Minden hír megnyugtatólag beszél a pápa állapotáról, csak a »Faufulla« lap éjjeli különkiadása közli, hogy a pápa tudógyuladában van és hogy a vérmérgezés elkerülhetetlen. Erői perczenként hanyatlanak és ugyszólván agonizál.

Megnyugtató hír.

Róma, márczius 3. (Saját tud. táv.) A pápa holnap fel fog kelni. Ma délután a kertből rózsákat hozatott.

Választási mozgalmak.

Budapest, márcz. 3. (Saj. tud. táv.) A »Berl. Nat. Ztg.« szerint élénk választási mozgalomra van kilátás. Jelöltek szerint *Gottí, Masella, Vanutelli* bibornokok.

Könyörgések a Szentatyáért.

A hercegprimás rendelete folytán holnap-tól kezdve fohászokdó istentiszteleteket tartanak az esztergomi egyházmegyébe XIII. Leo pápa felgyógyulásáért.

* **Személyi hír.** Dr. *Beöthy* László főispán tegnap reggel Budapestre utazott.

* **Márczius 15-ike és Kossuth Lajos halálának évfordulója.** Egy bécsi tanár, a kinek nevét minden ország nagyvárosában ismerik, hol valaha körkép volt, inkognito megnézte a Bem-Petőfi körképet. Kritikája, pedig az ő bírálat a legilletékesebb, csak most tudódott ki s ez röviden annyi, hogy »mindama körképek közül, melyeket valaha látott, művészi tekintetben a Bem-Petőfi körkép a legelső«. Hozzátehetne volna a derék professor, hogy egyben a leghazafiasabb is. Hazafias indító ok — szabadságharcunk félszázados jubileuma — hozta létre; hazafias a tárgya — szabadságharcunk egyik diadalmas csatája, Nagy-Szeben bevétel; főalakjai: Petőfi-Bem apó; hazafias a kompozíciója, magyaros minden ízében. Ez a hazafiaság megnyilatkozik most is a márcz. hónap két nagy ünnepnapján, az örövendetes márcz. 15-én és a gyászos napon, Kossuth Lajos halála évfordulóján. Művészi kivitelű, díszes emlékérmek jönnek a mai nappal forgalomba, — rajtuk Petőfi és Bem remek képmásával, — melyek a márcziusi két ünnep idejére készültek. A kinek ilyen érme van, márczius 15-ikén és 21-ikén ingyen nézheti meg a Bem-Petőfi körképet, a 48-as idők e hatalmas művészi emlékeztetőjét. Az érme ára 15 kr. A kedvezmény, mely az érmehez van kötve, a vidéki ünnepekre nézve ugyan alig jöhet figyelembe, maga az érme azonban, mint 1899. márczius 15-nek emléke, itt nálunk is használható. Az érme árából befolyt jövedelem egy részét a körkép-

társaság jótékony célra, a nagyszzebeni csatában résztvevő szegény öreg honvédek fölsegítésére fordítja.

* **Közegészségügyi ülés.** Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága ma, szombaton délután ülést tart a városházán.

* **Biharmegye közgyűlése.** Tavaszi rendes közgyűlést márczius hó 15-én tartja meg Biharvármegye törvényhatósága. Mozgalmasabb összejövetelekre alig van kilátás, mivel sem választás nem lesz, sem különösebb ügyek nem jönnek a zöldre asztalra. Hevesmegye hazafias átirata sem lesz időszerű, mert már akkorára letűnik az ex-lex-es állapot. Indítványba megy az is, hogy a vármegye törvényhatósága üdvözölje az új kormányt. A megye bizottsági tagok ez alkalommal gyönyörködhetnek először a Biharvármegye remek milleniumi festményében.

* **Katonai felülvizsgálat.** A törvénytelen állapot miatt a honvédelmi miniszter az ujonczos határnapját elhalasztotta. A felülvizsgálatokat azonban akadálytalanul megtartják. Nagyváradon ma lesz a felülvizsgálat, dr. *Bulyovszky* József elnöke alatt.

* **Márczius 15. az iskolákban.** Márczius idusát eddig évenként az iskolákban megülték, hogy a dicső eszmékért rajongó egykori márcziusi ifjaktól hazaszeretetet tanuljon a mai kor gyermeke. Báró *Bánffy* Dezső hervadhatlan érdeme, hogy e helyett a dicső emlékü nap helyett más ünnepet választottak, amelyet hivatalos ünnepé avattak. Mint halljuk, ez évben már az iskolákban nem tartják meg márczius 15-ét és szünnap sem lesz ez alkalommal. Legfeljebb ha egyik-másik tanár az előadás előtt megemlékezik a 48-iki márczius 15-ikéről. Így lassanként elmosódik a nagyszerű esemény az emlékezetből, legfeljebb a történelem böngészők akadnak reá.

* **Endrődi Sándor az Akadémia tagja.** *Endrődi* Sándort, a nagyváradai reáliskola egykori tanárát, a »Kurucz nóták« hírneves szerzőjét a magyar Akadémiába választják rendes tagul. Ajánlja dr. *Vadnay* Károly veterán író, aki ezen szándékát levélben tudatta a hírneves költővel.

* **Vasutasok előléptetése.** A törvényellenes állapot helyreállítása meghozza a vasutasoknak is a várva-várt előléptetést. Rendes viszonyok között Karácsonykor szokták az előléptetéseket közzé tenni, ez azonban az idén az ex-lex miatt elmaradt. Most, hogy a törvény nélküli állapot megszűnése már csak rövid napok kérdése, *Schmiedt* József államtitkár értesítette az államvasutak igazgatóságát, hogy az előléptetés pár nap alatt meglesz és *Ludvigh* Gyula elnök-igazgató nem is késett az örömhírt az alantas hivatalokkal közölni. A nagyváradai vasutasok is örömmel várják a budapesti híreket az előléptetésekről.

* **Az új miniszterelnök beköszöntője.** Az új miniszterek elhelyezkedtek a piros bársony székekbe s a szokáshoz híven, megindulnak a beköszöntők. Az első tegnap érkezett meg Biharvármegye és Nagyvárad város törvényhatóságához, a melyben *Szell* Kálmán miniszterelnök tudatja a saját és minisztertársainak kinevezését. A miniszterelnök leírata a következő:

Ő cs. és ap. kir. Felsője báró *Bánffy* Dezső urnak hivatali elődömnök, miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében f. évi február hó 26-án kelt legfelsőbb kéziratával engem magyar miniszterelnökké legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán ugyanazon napon kelt legfelsőbb elhatározással báró *Fejérváry* Géza urat honvédelmi, *Lukács* László urat pénzügyi, *Wlassits* Gyula urat vallás és közoktatásügyi, *Darányi* Ignác urat földművelésügyi, *Cseh* Ervin urat horváth-szlavon-dalmát tárczanélküli, gr. *Széchenyi* Manó

urat legmagasabb személye körüli, *Plósz* Sándor urat igazságügyi és *Hegedüs* Sándor urat kereskedelmi miniszterévé legkegyelmesebben kinevezni s engem a belügyi tárcza vezetésével ideiglenesen megbízni méltóztatott. Midőn erről a törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyszersmindt annak a várakozásnak adok kifejezést, hogy engem és minisztertársaimat legkegyelmesebb Urunk Ő Felsője bizalma által elének tűzött feladataink megoldásában törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erélylyel támogatni fog.

Budapest, 1899. febr. 26.

Szell Kálmán.

* **Apponyi György Nagyvárad díszpolgára.**

Az egész ország néma megilletődéssel fogadta gr. *Apponyi* Albert édes atyjának Györgynek elhunytát. Az elhunytat valószínűleg még a negyvenes években udvari kancellári méltósága idejében választották Nagyvárad város díszpolgárává. A család által kiadott gyászjelentés ugyanis a következőleg hangzik:

»Nagy-Apponyi gróf *Apponyi* Albert országgyűlési képviselő egyszersmindt neje *Mesdorf* *Pouilly* *Clotilde* és kiskoru fiuk *György* nevében és *Neuhausi* gróf *Marzini* *Albertné*, *Apponyi* *Georgina* egyszersmind férje, *Steinhofi* és *Neuhausi* bírodalmi gróf *Marzini* *Albert* és fia gróf *Marzini* *Gyula* nevében fajdalomtelt szívvel tudatják forrón szeretett atyjuk, illetőleg apósuk és nagyatyjuknak Nagyméltóságú Nagy-Apponyi gróf *Apponyi* *György* urnak, a főrendiház örökös tagjának, valóságos belső titkos tanácsosnak, cs. és kir. kamarásnak, volt magyar udvari kancellárnak, országbírónak és országgyűlési képviselőnek, a Lipót-rend nagykeresztésének Nagyvárad városa, Baden városa és Gries község díszpolgárának, *Eberhardon* február 28-án esti fél 11 órakor keresztény megadásal viselt hosszú, súlyos szenvedés s a halotti szentségek áhítatos felvétele után élete 91-ik évében végelgyengülés folytán történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei pénteken, márczius 2-án délután 2 órakor fognak *Eberhardon* a római katolikus egyház szeriartása szerint beszenteltetni és ugyanott a családi sírboltban nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozatok szombaton, márczius 4-én fognak *Eberhardon* és az összes kegyuri templomokban az egek urának bemutatni. *Eberhard*, 1899. márczius hónap 1-én. Béke és Áldás emlékére!«

Az elhunytat ma tették örök nyugalomra *Eberhardon*.

* **Kath. főgymnázium Debreczenben.** A debreczeni kath. algimnáziumnak főgymnáziummá kibővítése régi óhaj a szomszéd városában. E célra dr. *Schlauch* *Lőrincz* bibornok püspök 150.000 frtot, Debreczen városa pedig 100.000 frtot adományozott. A terv most már határozottabb lépéssel közeledik a megvalósuláshoz. Pár nap óta a kegyes tanítórend tartományi főnöke: *Magyar* *Gábor* a gymnázium ügyében Debreczenben tartózkodik. Ugyan e tárgyban a kultuszminiszter is leküldi megbízottját Debreczenbe. Valószínűleg a tavasz végén a főgymnázium építését megkezdik.

* **Pályázat közjegyzői állásra.** A debreczeni kir. közjegyzői kamara pályázatot hirdet a m. kir. igazságügyminiszter által a f. évben *Margittán* rendszeresített és az áthelyezés folytán *Székelyhidon* megüresedett betöltendő közjegyzői állásokra.

* **Eljegyzés.** *Benrád* *Albert* fiatal törekvő vendéglős eljegyezte *Boros* *Lajos* polgártársunk kedves és művelt leányát *Piroska* kisasszonyt

* **Az utolsó sétahangverseny.** A 37. gy. ezred zenekara vasárnap tartja a Fekete Sas nagytermében az utolsó sétahangversenyét, mely körülmény nem a legvigasztalóbb Nagyvárad közönségére, mely vasárnap délutánként tömegesen kereste fel a derék zenészeket, kik *Fiala* *karnagy* ügyes, szakavatott vezetése alatt meg-

ismertették a nagyváradai közönséggel a világ csaknem összes zeneköltőit. Az utolsó hangverseny műsora a következő:

1. Nyitány a »Figaro lakodalma« cz. operából. Mozart A.-tól. 2. »Hedvig keringő« Fiala J.-tól. 3. Zarándokok kara »Tannhauser« operából. Wagner R.-tól. 4. Első Finale »A Zsidó nő« operából. Halévy-től. 5. »Bécsi történetek« egyveleg Komzák K.-tól. 6. A császárné testőrsége, Morley A.-tól.

* **Nagy tűz.** Tegnap este 8 óraker tűzet jeleztek a harangok s kelet felől óriási lángok festették pirosra az eget. H a d a d y Dániel kertész városligeti kerjében vigyázatlanságból kigyuladt a nagy üvegház s mielőtt elfojthatták volna, az egész óriási lángokban állt. A városi tűzoltóság csakhamar kivonult M e z e y Mihály főparancsnok vezetése alatt s kezdetét vette az oltási kísérlet. Az épületet azonban nem sikerült megmenteni, csak néhány üszkös fekete gerenda meredezik a díszes üvegház helyett. A piros lángok kicsalták a kíváncsi tömeget a városból. Már az első harangkongásnál számtalan bérkocsi száguldott a ligetbe. A nagy sötétben egyik kocsi a kutháznál levő keskeny padlónak mellé hajtattott és a mély árokba zuhant. A bentülő szerencsére csak kisebb sérülést szenvedett, a kocsi azonban csaknem egészen összetört. A rendőrség részéről Sarkadi r. biztos jelent meg a vész színhelyén.

† **Marsovszky Endre.** *Marsovszky* Endre volt országgyűlési képviselő, a néppárt egyik leglelkesebb tagja meghalt. Az alsó-lendvai kerületet képviselte, hol a liberális Mandl Pállal szemben 800 szótöbbséggel győzött, választása azonban megsemmisítettett és egy újabb választásnál kellett megmérkőznie Mandl Pállal, mely alkalommal azonban a hallatlan vesztegetés és minden más kormányeszköz legyőzte. Pártja sajnálta benne akkor tehetséges tagját, most pedig siratja fáradhatatlan párthívét. A néppárt organuma az »Alkotmány« szép sorokat szentel ez alkalommal emlékének.

* **A házigazdák újabb terhe.** A járda szabályrendelet ellen *Busch* Dávid városi főmérnöknek a közelebb tartott bizottsági ülésen több rendbeti kifogása volt s azért azzal adták ki a szabályzatot a főmérnöknek, hogy tegye meg reá észrevételeit. A főmérnök véleménye között van néhány igen fontos is, mint pl. az, hogy a főmérnök a körözkő burkolatért semmi megtérítést sem akar a háztulajdonostól, hanem annak költségét teljesen a városi pénztár fedezné. A gazdasági, jogügyi és pénzügyi szakbizottság hétfőn délután 3 óraker veszi tárgyalás alá a szabályzatot, a főmérnök véleményével egyetemben.

* **Névváltoztatások** Kiskoru Stern József vársonkolyosi lakos vezetéknévét Sebestyén-re Jónás János és kiskoru Jónás László derecskei lakosok vezetéknévüket »G y ö n g y ö s i«-re változtatták.

* **A nagyváradai iparosok érdekében.** A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara ezelőtt egy félévvel szabályzatot dolgozott ki s nyújtott be Nagyvárad városához a helybeli iparosok érdekében. A szabályzat szerint a városi munkálatok és szállításoknál különös tekintettel legyenek a nagyváradai iparosokra. Tegnap a szabályzat tárgyában értekezlet volt a gazdasági tanácsnoknál. Elfogadták a szabályzatban, hogy még némi árkülönbséget mellett is a helybeli iparosokat vegyék figyelembe, de ha nagy különbség miatt idegen nyerné el a munkát, köteles nagyváradai munkásokat alkalmazni. — A szabályzatot a közgyűlés elé terjesztik.

* **Faure Lucie Colostorba.** Abból a szomorú alkalomból, hogy Faure Félix, a francia köztársaság elnöke váratlanul elhunyt, az elnök szép fiatal leányának bánattól megtört lelkében komor elhatározás fogamzott meg. A szép

Lucie Colostorba vonul. Apjának váratlan halála minden kedvét elvette a világi élettől. Az erős jellemű leány; aki úgy sem akart férjhez menni a nagy csapástól földig lesujva, a vallásban keres vigasztalást és beáll Krisztus jegyesei közé. Nehány hónap mulva, majd ha anyjának bánatát megnyihiti az idő és nyugalma visszatért, Faure Lucie felveszi a zárdaszüzek fátylát. Addig vigasztalni fogja édes anyját és elrendezi a családnak mindenféle ügyeit, melyek a haláleset óta fűdögben maradtak.

* **Halálozás.** Mély részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Alólirottak fájdalomtelt szívvel tudatják a legjobb férj, atya, testvér és rokonnak *Sándor Andrásnak* f. hó 2-án élete 48-ik évében hosszszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hűlt tetemei f. hó 2-án délután 3 óraker fognak az evangélikus egyház szertartása szerint tartandó ima után a Bónai-kuti sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtétellel az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1899. márczius 2-án. Béke lengjen porai felett! Osz. Sándor Andrásné neje; Sándor Mariska, Sándor Erzsike, Sándor József gyermekei; Sándor Mihály öccse; Blázsovics Mihályné sógor-nője; Blázsovics Mihály sógora.

* **Kora tavasz.** A vadászokra megjött a ritka élvezet ideje, a hosszucsőrű pompás szárnyasok: a szalonkák megérkeztek. Bár Oculi még csak holnap lesz, pár nappal ezelőtt már pompás szalonka-csoportok húztak Nagyvárad határában. Ez már a tél végét jelenti.

* **Megmarta a kigyó.** Zelig István petri lakos egy erdőn keresztül gyalogolt. Nagyon megfázott, hát galyakból tüzet rakott. Hogy ezt könnyebben tehesse, levetette nyakáról tarisznyáját és azt egy odvas fára tette. Mikor aztán felemelegedett, tarisznyáját ismét nyakába akasztotta és tovább indult, de rémülten kapta vissza kezét, mert a tarisznyájában egy kigyó volt, mely karját összemarta. Szegény Zelignek le kellett vágni a karját, hogy az életnek megmentsék.

A Zeiterer—Weiszlovits bűnügy.

A negyedik napon még mindig a tanuk kihallgatását folytatták.

A tárgyaló terem meg van telve hallgatósággal, mely között több hölgy is van.

Az érdeklődés a tárgyalás menete iránt tehát nem lankad.

Az első tanu *Popovics* Tógyer, ki látta Beregszászi Rózát és Szilágyi Erzsébetet a kifizetés alkalmával. Az ezután kihallgatott tanu *Fleischer* Ignáczné, ki elmondja a hamis tanuzásra való róbirás történetét. Szembesítették Zeitererrel, ki tagadja ezt. *Kulcsár* Ferenczné nem tud arról, hogy Szilágyi Erzsébetet hamis tanuzásra akarták volna rábirni, *Barabás* Géza pedig csak hallomásból tudja az egész dolgot. *Vásári* Gyula előadja, hogy ő és Dobrádi Gergely már egy év óta ingyen lakást kap a kapitánytól.

A délelőtti tárgyalásnak még egy izgalmasabb momentuma volt egy levél, melyet *Weiszlovits* Gyula mutatott fel, hogy az két kihallgatott tanutól származik.

Elnök: Önök is folyton érintkeznek a tanukkal.

Rádl Ödön: Zeiterer úr is érintkezett egy tanuval.

A törvényszék szükségtelennek tartja a levéllel kapcsolatos újabb tanuk kihallgatását.

A tanukat megesketik.

Délután az esetről az előnyomozást fogatosító *Huszák* István esendörképlárt hallgatták ki, de ő Beregszászi Róza, Szilágyi Erzsébet és Lakatos József akkor tett vallomásaira már nem emlékszik. Megkérdezik eziránt *M. Takács* Mihály községi bírót, a ki aztán előadásukat el is beszéli tüviről hegyire. E szerint

Weiszlovits volt a támadó, de hogy volt e valami a Zeiterer kezében, azt nem látták. *Popovics* László tanúsága szerint Dobrádi nem volt jelen az esetről. Pongye Tógyer és Papp Sándor is ezt bizonyítja.

Lakatos pótvallomást tett, melyben terhelőleg nyilatkozik Weiszlovits Gyulára, aki megakartta őt vesztegetni 100 frttal s Benedek Ignácz dr.-ra pedig azt vallja újból, hogy a nyilatkozat elkészítésénél jelen volt s abban közreműködött. Lakatos vallomására nem esketik meg, a többi tanukat azonban az általános szembesítés után igen.

A tárgyalás 7 óraker végződött. Holnap 9 óraker folytatják.

EGYESÜLETEK.

Az Aquinói-Szent-Tamás-Társaság az 1899. évi márczius hó 7-ikén, kedden, véd-szentje *aquinói sz. Tamás ünnepén*, reggel 8 óraker a budapesti egyetemi templomban szentmisét mondott. A Társaság ugyanaznap délután 5 óraker a középponti papnevelő-intézet aulájában (IV. Papnevelő-utca 7. l. emelet) rendes havi felolvasó gyűlést tartja. Ugy a szentmisére, mint a felolvasó gyűlésre a Társaság alapító, pártoló és rendes tagjait, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Folyó üyek. 2. Dr. *Hanauer* Á. Isván rendes tag felolvasása: *Az önkentelen indulatok és a szabad elhatározások.*

A szépitési egyesület ülése. A nagyváradai szépitési egyesület választmánya márczius hó 5-én délelőtt fél 11 óraker, a városházán rendes havi ülést tart.

A naptár reformja.

A XIX. század a haladás százada.

Fejlődik, halad mindig s minden.

A találmányoknak egész légióját tárja elénk e század. Az újítások egész garmadája fekszik benne.

Ujitanak, reformálnak minden téren mindent. A régi, mint elavult ócskaság vagy a lomtárba kerül vagy — a mi még rosszabb — a feledés homályába merül, a feltámadásnak minden reménye nélkül.

Az újítások, a reformok között egyik legmerészebb lépés a naptár megreformálása.

A naptár, — amely mátatja mikor van tél, tavasz, mikor van a mulatás és a vezekelés ideje? Mikor kapja az ember fizetését s mikor csaphatja zálogba a zseboráját.

A párisi vilákiállításon összeülő nemzetionalis kongresszus sablonszerűséget akar behozni a naptárra is.

A terv, amely bemutatásra kerül, annyiból áll csupán, hogy ezentul minden esztendőben egy hónappal több lesz, vagyis 13 hónap lesz minden esztendőben. A hold azért csak egy fog keringeni ezután is, mint eddig, mert a napok száma cseppel sem lesz több, viszont az óra sem lesz kevesebb 24-nél naponként. A rejtély megoldása pedig abban áll, hogy a hónapok 31 illetőleg 30 napjait redukálják 28-ra; vagyis minden hónapban 28 nap lesz, csak a 13-ik hónapra jut 29. A szökőév is megmarad, amikor is minden negyedik esztendőben a 13-ik hónap 30 napos lesz. S így megmarad az az öröm is, amelyben a febr. 29-én született embereknek van részük, hogy t. i. születésnapjukat csak minden 4-ik esztendőben ünnepelethetik, vagyis mikor más ember aki, egy nappal előbb született, mint ők, már 60 esztendő, ők még csak akkor fordulnak bele a 16-ikba. Eltekintve attól, hogy a hivatalnokok gyakrabban örülhetnének a hónap elsejének, még az az

előnye lenne a reformnak, hogy a hónap elseje egy és ugyanazon nevi napra esnék.

Mindez kevés lesz arra, hogy mai naptárunkat felforgassa, inkább az kellene, hogy a görögök is fogadják el a mienket.

B. J.

IRODALOM

A Katholikus Hitvédelmi Folyóirat

februári száma következő gazdag tartalommal jelent meg: Kereszténység és a társadalom. Irta: *Flutoro-vits* dr. — Harmincz év tanúsága. K. *Keményfy*. — Tejjel-mézzel folyó ország. Dr. *Hufnagel* J. — A szabadkőmives propaganda hatása korunk irányadó eszméire. — r. n. Megtértek Csarnoka: Nilberforce Vilmos Henrik. — Külföldi Szemle: A prot. Schönereer szolgálatában. Az ó-katholicizmus dörzsölködése a schizmnhoz, A belga katholicizmus megszóltsága. — A harmadik francia köztársaság siralmas állapota. — Békekonzferencia; Columbia hódolata; Dr. Andor György. — Protestáns Szemle. Az a bizonyos lóláb vagy a protestantizmus mindenek felett; Szlavik a kritikus, Pápás propaganda és lélekvasárlás; az evangéliumi világosság eredménye két felvonásban. — Krónikás. — Irodalom. — Vegyesek. — Dorka Nué, regény egy iv. Az apologetikus irányu tanulságos folyóirat egy évre 4 frt. Megrendelhető Budapesten VII. k., Csömöri-ut 32. szám. Szives pártolásra ajánljuk.

Az Országos Néplap 8-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Bánffy lemondott. — Önzés. — A rossz nyelvek (vers). — Életről. — Mit olvassunk? — Mire való a gyónás? — Nagy-bóji gondolatok. — Egy főpárenesnok ur. — Hóvirág. — Az örült. — Egészség dolgáról. — Hazánk. — Országgűlés. — Külföld. — Kéthetenkint. — A gazda. — Közgazdaság. — Mulattató. — Hasznos tudósító. — Irodalom. — Képeink. — Találós kérdések. — Szerkesztői üzenet. — Buzapiacz.

A jelesen megszerkesztett kétheti lap előfizetési ára: egész évre 2 frt. Márcziustól új előfizetést nyitunk. Megrendelhető: Budapest, Csömöri-ut 32 szám. Szives pártolásra ajánljuk e politikai kétheti lapot.

A francia közvélemény.

A párisi *Figaro* az elnökválasztás alkalmából *Capus* tollából a következő közleményt hozza a mai közvélemény-gyártás megvilágítására:

Czokrász (az egyik inashoz): Fiúk, hallgassatok ide! Holnap, vasárnap reggeli öt órától kezdve szabadok vagytok egész nap.

Inasok: Ujjé! Éljen a mesterünk!

Czokrász: Ne kiabáljatok annyit, mert be-rekedtek. Tartogassátok a hangotokat holnapra. Szükség lesz rá. Bizonyára tudjátok, hogy mit kell kiabálnotok?

Első inas: Már hogyné tudnánk!

Czokrász: No hát kivele, te gazficzkó, hadd halljam a szót!

Első inas: Nagyon természetes, hogy: »Vive Loubet!«

Czokrász: Nem hallgatsz, 'ostoba barom te! Mindjárt tudtam, hogy semmit sem lehet rábizni erre a hülye tökfilkóra! Világért se kiáltásotok hogy: »Vive Loubet!« Ellenkezőleg éppen ezt: »Le Loubet-tel!«

Első inas: No most már tudom. (Elkezdi haragoltni): »Le Loubet-tel!«

Inasok mindnyájan: »Le Loubet-tel!«

Czokrász: Ha megtévednétek és véletlenül eljenné kiáltnotok Loubet-re, akkor ez utóbbi népszerű lenne a tömeg előtt, holott most népszerűtlen. Megértettétek?

Inasok: Igenis, mester ur!

Czokrász (a legkisebb inashoz): Na te kis füles, aki mindig az orrát babrálja az ujjával, te is megértetted amit mondtam?

A kis inas: Igenis mester ur! (Teli torokkal kiabál): »Conspues le Bey!«

Czokrász: Nem le *Bey!* . . . Loubet! Haszontalan tökmag Matyi! Hisz a bey egy külföldi

ur. Külföldieket nem illik lepoeskolni, nem tudod? Csak francziákat!

A kis inas: Jó! Eszembe tartom mester ur! Tehát: Loubet! Loubet! Loubet!

Czokrász: És most fiaim viseljétek magatokat egészen komolyan, amint illik!

Hétköznap ti csak közönséges inasok vagytok s lütnetek kell a pofonokat és rugásokat, vasárnap azonban a közvélemény!

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Harmathy Károly*.

4538. Halász Sándor és társa közokirat-hamisítás.

4765. Zaiyó Ignác gondatlanságból okozott emberölés.

4880. Vajda István testisértés.

4885. Frái Mihályné lopás.

4945. Özv. Füschi Bernátné s társa becsületsértés.

4946. Karai Lászlóné becsületsértés.

4973. Kakuci Nucz testisértés.

653. Ifj. Bessenyei István lopás.

4679. Pásztor István testisértés.

4874. Csabai Mihály rágalmazás.

4916. Mikó Sándor testisértés.

4926. Reich Jakab rágalmazás.

4939. Juhász Nyitó Pál magánlaksértés.

43. Domján Sándorné becsületsértés.

Előadó: *Nagy Ferencz*.

287. Krisán Petru halált okozott súlyos testisértés.

307. Magyar György testisértés.

353. Breda Tógyerné lopás.

355. Huple József lopás.

356. Horváth Ferencz becsületsértés.

384. Gyöngyösi János lopás.

385. Szerakucz Péter becsületsértés.

638. Ambrus István rablás.

297. Sz. Godza István becsületsértés.

298. Pintye Tógyer közösen ell. kihágás.

399. Balla Mihály sikkasztás.

368. Opre Sándor lopás.

393. Kovács János és neje testisértés.

Előadó: *Urban Adolf*.

418. Macsanzky János párbajvétség.

470. Koszta Flóra hivat. hatalommal való visszaélés.

474. Fodor Ferencz hamis vád.

511. Stern Emánuel vallás ell. és becsületsértés.

350. Varga József rágalmazás.

369. Szilágyi Demeter rágalmazás.

383. Ifj. Buzi Sándor testisértés.

389. Baczi Rókos testisértés.

REGÉNY-CSARNOK.

A szegvári nábob fia.

— Elbeszélés. —

Irta: *Mándoky Sándor*.

12.

Nielburg gróf, kiben különösen a kerület ellenzéke számottevő és tevékeny tagot nyert, ez időben már igen tekintélyes szerepet játszott a megyei közéletben. Miután Andor a párt által felajánlott jelöltséget elfogadta, a gróf minden tőle telhetőt megtett, hogy ifju barátja megválasztását biztosítsa. Folyton jött-ment és midőn a párt kitűzte a programbeszéd meg-tartásának idejét, Nielburg maga is elkísérte Andort a kerület minden nevezetesebb helyisé-gébe. A nemes gróf örvendezve látta önzetlen fáradozásainak gyümölcsét, mert Andort a legnagyobb lelkesedés között, igazi diadalmenetben kísérték községről-községre, melyeknek házain csak a szegvári földesur zászlóival játszadozott a rónaság enyhe fuvalma. Tekintve az egész kerület hangulatát, komolyan számbavehető ellenjelöltről szó sem lehetett és így minden arra mutatott, hogy Reesky Andort egyhangulag fogják megválasztani.

Reesky Andor pedig, kit mindenki szeretett,

ki önhibáján kívül, — titokban annyit szenvedett, egy szebb, egy boldogabb, fényes tettekben gazdag jövődőt látott derengeni; multjával megbékült s a keserű megpróbáltatások általi megedződött lelke előtt. Szébbet és boldogab-bat, mert érzi, mert tudja, hogy van egy an-gyali tiszta lélek, ki megérti őt, kihez egész szívvel vonzódik, — akit ábrándos szerelmé-nek egész melegeivel szeret. — És e rajongó érzelem kezébe adta pihenő ecsetjét, hogy meg-örökítse Edithje képét, kinek bájos vonásait a lelkébe vésve viseli, kit álmaiban, kit ébren-létben, mindig maga előtt lát, ki birja lelkének egész mozzanatát, lángoló szerelmét. — Egy havi lázas munka után a pompás kép elké-szült. — Meglátszott rajta, hogy egész lelki-világát beleönté, hogy egy mindent terem-tő ér-zés hatása alatt alkotta meg azt. Andor mű-vészete remekelt s a megszólalásig hiven ta-lálta el Edith grófnő igéző vonásait. — Órákat töltött ragyogó vászna előtt, — édes merengé-sben ringatva álmódzó lelkét. — Istenem, Is-nem, milyen boldog is lenne az ő élete, ha megoszthatná azzal, kit annyira, akit mindennél jobban szeret. — Oh édes reménység, — ne hadd el a szegény, e sokat szenvedett szívet.

Igy érkezett el szeptember 16-ika, Edith nevenapja. A gróf és neje Edith tudta nélkül, fényes ünnepséget terveztek e napra; nagy társaságot hívtak össze Nagyfaluban, — Andor is türelmetlenül várta e kedves évfordulót, — oh ő sem akart elmaradni titkos meglepetésé-vel. — Jókora befogatott és egy minden jót és b boldogságot kívánó levél kíséretében, átküldötte az általa megfestett remek arcképet. — Edith grófnő öröme leirhatlan vala; — ujjongott, tapsolt elragadtatásban. — Szülei szintén el-elhalmazták ajándékaikkal és örvendezve osz-toztak a boldogságában.

A feldisített kastély sugár tornyán dél-felé felröppent a nagy nemzeti lobogó; fogat-fogatot ért; gyülekezni kezdett a meghívott fé-nyes vendégsereg. — A grófi család kedves örömeiben osztozni kívánt az e-ész vidék. — A grófnő és ünnepeleánya páratlan nyájas-sággal fogadták a vendégeket; mindenki szá-mára volt egy barátságos kézsorításuk, lekö-telező mosolyuk. — A társaság java részben már együtt volt, gelei Reesky Andor pompás pej négyese megállott a nagyfalusi kastély osz-lopos lépcsőháza előtt.

Szegvár ura ibolyás piros székfűk és fehér thearózsákból kötött hatalmas bokrétát hozott magával. — A szalonba lépve, kezét csókolt a grófnőnek, aztán Edithnek adta át az illatos virághegyet.

— Kedves grófnő, adjon a jó Isten még sok-sok boldog névnapot méltóságodnak.

— Reesky ur, nagyon köszönöm szives meg-emlékezését. Reggeli meglepetéseért pedig mely szalonunk díszét képezi, fogadja őszinte hálá-mat; igazán nagy, igen nagy örömet szerzett vele nekem.

— Grófnő boldoggá tesz a tudat, hogy bá-jos vonásai megörökítésével, szerényke tehetsé-gem szerint én is hozzájárulhattam a mai ün-nep emlékezetessé tételéhez.

— De mondja csak, honnan szerezte meg arcképem; mert én tudtommal, még nem ad-tam önnek?

— Edith, — nem volt reá szükségem, hisz az ön képét a szívembe vésve, mindig magam-mal hordozom.

Mélyen meghajolt s a grófnő kezét ajkaihoz emelve, megcsokolá. Tekinteteik találkoztak és Edith megértette azt a érzelmet, mely szeméin keresztül, abban a nemes szívből lángolt; — megértette és viszonzta.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

I. Miklós czár emlékezete.

Szt-Pétervár, márcz. 3. A Péter-Pál-templomban ma I. Miklós czár lelki üdvéért misét mondtak, amelyen jelen volt a czár, az anyaczárné és valamennyi nagyherceg és nagyhercegné. (Magyar Táv Ir.)

Santlago kapitulációja.

Madrid, márczius 3. Toral tábornokot, aki annak idején föladta Santiago de Cubát, a katonai fogházba vitték. (Magy. Táv. Ir.)

A franciaországi események.

Budapest, márcz. 3. (Saj. tud. táv) Picquart ezredest négy vádért a Dreyfuss ügyben és két más polgári vádért a katonai bíróság elé állítják.

Marseille, márczius 3. Ma itt újabb házmotozásokat tartottak a »Ligue des droits de l'homme« és a hazafias liga tagjainál. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A fagyott zöldséget és gyümölcsöt ismét élvezhetővé tehetjük. A fagyott zöldséget, gyümölcsöt hideg vízbe tesszük, melyet hóval és sóval keverünk. A vizet 4 óra múlva leöntjük s a zöldséget vagy gyümölcsöt szellős helyen megszáritjuk. A gyümölcsöt legjobb kendővel megszáritani s olyan helyre tenni, hol a megfagyás ellen biztosítva van.

Erdősítési jutalmak. A földmivelési miniszter az országos erdei alaptól magasabb hegységek fensíkjaiknak, tetőinek és gerinceinek vagy meredek oldalainak s közgazdasági érdekből erdészeti megmivelő oly területeknek beerdősítésére, melyeken hegyomlások, hó vagy hógörgeteg megakadályozása, szélvészek és vizek rombolásának, valamint a futóhomok tovább terjedésének meggátlása végett az 1897. évi XXXI. t. cz. 165. §-ában megjelölt erdősítés közgazdasági szempontból szükséges a folyó évre hat nagy jutalmat és tizenkét elismerő jutalmat tűz ki és pedig: két elsőrendű nagy jutalmat egyenkint 1000, két másodrendű nagy jutalmat egyenkint 800, két harmadrendű nagy jutalmat egyenkint 600, három elismerő jutalmat egyenkint 500, három másodrendű elismerő jutalmat egyenkint 400, három harmadrendű elismerő jutalmat egyenkint 300, három negyedrendű elismerő jutalmat egyenkint 200 koronára.

Versenyezhetnek mindazok az erdősítések, a melyek a folyó évben nem állami költségen fogantatosítottak, még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább 25 (huszonöt) kat. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy vagy két tagban legalább 10 (tíz) kat. holdra terjednek. Versenyezhetnek erdőbirtokosok, birtokos területek, polgári, egyházi vagy urbéres községek s illetve erdőtisztek, kiknek költségén s illetve, kiknek tanácsa szerint és felügyelete alatt az erdősítés teljesített, feltéve, hogy a jutalom odaítélésének idejében azok a jutalmazott új erdőnek még birtokában vannak, illetve azt erdőtiszti minőségben kezelik s az erősített területet a beerdősítés biztos sikerének elősegítése végett a folyó évtől vagy az első munkálattól kezdve a jutalom odaítélésének idejéig állandóan gondozták s a versenyző területen netalán pótlólag szükséges újabb erdősítési munkálatokat is évenként eszközölték s a létrejövő erdőnek az erdőtörvény 2., illetőleg 4. §-a szerint való kezelése iránt intézkedtek.

Reich Jenő és Társa**Tőzsde jelentése.**

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Hataridők.**Az irányzat szilárd**

Buza márcziusra	9.94
Uj tengeri	4.55
Rozs őszre	7.75
Zab őszre	5.80
Tengeri augusztusra	—
Buza októberre	8.51

Az irányzat nyugodt

Bécs, márczius 2.

Oszt. hitel	370.78
Magyar hitel	397.—
Allamvasut	362.1/2
Birodalmi márka	58.97

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 2.

Az irányzat gyenge

Oszt. hitel	371.90
Magyar hitel	400.50
Allamvasut	363.75
Rimamurányi	307.—
Magyar jelzálog	249.—
Salgótarjáni	636.—
Wagon-kölcsön	623.—
Villamosvasut	225.—
Magyar leszámítoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	404.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. márczius 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	119.80
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölcson aranyban 4,10%	121.—
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2,10%	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	9675
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavón földtehermentési kötvény	96.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	161.50
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcson	140.50
Oszt. járdék papirban	101.20
Oszt. járdék ezüstben	101.—
Oszt. járdék aranyban	120.—
Oszt. korona járdék	101.40
Oszt. magyar bankrészvény	920.—
Magyar hitelbankrészvény	397.50
Oszt. hitelintézeti részvény	370.70
Oszt. magyar államvasuti részvény	368.50
20 frankos arany (Napoleon d'or)	358.60
Németbirodalmi márka	58.05
London vista	120.40
Párisi vista	47.80
20 márkás arany	11.79

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. M. — Nagyszalonta. Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok püspök ur Ó Eminenciája még szerdán, márczius 1-én felutazott Budapestre.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj női és férfi divatáruház

megnyilik

Márczius hó elején.

HARASZTI VICTOR
Kishidő, Léway-ház.

Chiffonok,

rumburgi és szepességi vásznak,

a legújabb női ruhakelmék,

kész férfi és női fehérneműek,

szőnyegek, függönyök és ágyterítők,

nap- és esernyők nagy raktára óriási

választékban.